

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-22093028

Konu : Soru Önergesi (7/34194)

7/34194
GK 18

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1710225 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Mustafa BİLİCİ'ye ait 7/34194 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/34194) (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: A771A292-F0E9-4793-8771-0759E5FE7013

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Alkan DEMİR
Mühendis
Telefon No: (312) 258 85 85

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA BİLİCİ'YE AİT 7/34194 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz (DSİ), şehirlerimizin uzun vadeli içme suyu temininin kesintisiz karşılanması amacıyla “81 İl Merkezi İçme suyu Temini Eylem Planını” hazırlayarak, 81 il merkezinin kısa, orta ve uzun vadeli içme suyu ihtiyaçları ve bu ihtiyaçların ne şekilde karşılanabileceğini ortaya koymuştur.

İzmir ve Manisa illeri ve bu illere bağlı ilçelerin nüfusları ve gelişim hızları göz önünde bulundurularak, 2070 yılına kadar içme suyu ihtiyacının belirlenmesi adına “İzmir-Manisa İl ve İlçe Merkezleri İçme Suyu Master Planı” hazırlanmış, il ve ilçe merkezlerine tahsis edilecek kaynaklar, miktarları ve devreye gireceği zaman dilimleri belirlenmiştir.

Gördes Barajı’ndan İzmir iline içme suyu temini amacıyla, DSİ, İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı ve İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (İZSU) arasında 16.11.2006 tarihinde “1053 sayılı Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temine Hakkında Kanun” kapsamında protokol imzalanmış, söz konusu barajdan su temini amacıyla planlama, proje ve yapım çalışmaları tamamlanarak faydaya dönüşmesi sağlanmıştır.

Gördes Barajı’nın işletilmesi, işletme sırasında ortaya çıkabilecek idari, teknik ve mali sorunların çözülmesi için, 19.09.2024 tarihinde DSİ ile İZSU arasında “Gördes Barajının İşletilmesi Hakkında Protokol” imzalanmıştır.

Gördes Baraj Gölü ve Havzası için belirlenen Özel Hükümler 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna dayanılarak 31.12.2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği’nin 16’ncı maddesi çerçevesinde hazırlanarak 04.07.2017 tarihinde Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığı onayıyla 22.09.2017 tarihli Manisa/Manisa Haber Gazetesi ve 23.09.2017 tarihli Balıkesir/Yeni Gazetem Gazetesinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bakanlığımızca 2016 yılında tamamlanan “İklim Değişikliğinin Su Kaynaklarına Etkisi Projesi” ile iklim değişikliğinin tüm havzalarda yüzey ve yer altı sularına muhtemel etkisi tespit edilmiş ve gerekli uyum faaliyetleri belirlenmiştir.

Ülkemizde tüm sektörlerde suyun verimli kullanılması ve su verimliliği konusunda toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla 31.01.2023 tarihinde “Ulusal Su Verimliliği Seferberliği” başlatılmıştır.

Seferberlik kapsamında kentsel, endüstriyel ve tarımsal su verimliliğinin sağlanmasına ilişkin rehber dokümanlar hazırlanmış olup www.suverimliliği.gov.tr adresinden dokümanlara ulaşılabilmektedir.

Tüm sektörlerde su verimliliği bilincinin oluşturulması ve farkındalık oluşturulması maksadıyla ülke genelinde eğitim çalışmaları yürütülmektedir. Suyun verimli kullanılmasına ilişkin afişler ve reklam panoları hazırlanmış olup halkın farkındalığının sağlanması maksadıyla ortak alanlarda sergilenmeye başlanılmıştır.

Su verimliliği seferberliğinin uygulanmasına yönelik 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmî Gazete’de “Su Verimliliği Yönetmeliği” yayımlanmıştır. Mezkûr Yönetmelik ile sektörel su kullanımlarının izlenmesi, kayıt altına alınması, orantısız su kullanımlarının ve su kayıplarının azaltılması, ekosistemlerin ve su kaynaklarının korunarak her türlü su kullanımında verimliliğin sağlanması hedeflenmektedir.

Ulusal su verimliliği hedeflerinin ve stratejilerinin ortaya konulduğu “Değişen İklimle Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033)” hazırlanmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Planda, sektörel ve bireysel su kullanımlarında hedefler, stratejiler, eylemler ve sorumlu kurumlar belirlenmiştir. Ayrıca plan kapsamında tarımsal su kullanım verimliliğini artıran uygulamaların yaygınlaştırılmasıyla mevcut durumda %50 olan sulama randımanının 2030 yılına kadar %60, 2050 yılına kadar %65 seviyesine yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Bakanlığımızca çevre, içme suyu, tarım, sanayi, hayvancılık, turizm vb. sektörlerin adil ve dengeli su paylaşımını sağlamak aynı zamanda su kullanımından elde edilecek faydayı en üst seviyeye çıkarmak amacıyla havza ve alt havza bazında Sektörel Su Tahsis Planları (SSTP) hazırlanmaktadır.

Şu ana kadar Seyhan, Gediz, Küçük Menderes, Konya, Akarçay, Burdur, Batı Akdeniz, Kuzey Ege, Büyük Menderes olmak üzere 9 havzada SSTP tamamlanmış ve yayımlanmıştır.

SSTP ile havza ve alt havza ölçeğinde her sektörün ihtiyacı olan suyun, ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan analiz edilerek planlanması yapılmaktadır. Bu çalışmalarda iklim değişikliği sebebiyle oluşabilecek kuraklık risklerine karşı normal durum ve 4 farklı kuraklık senaryosu (hafif kurak, orta kurak, şiddetli ve çok şiddetli kurak dönemler) ile geleceğe yönelik havzadaki çevre, içme suyu, tarım, sanayi, hayvancılık, turizm gibi sektörlerin havza bazındaki su taleplerine uygun olarak su tahsis senaryoları hazırlanmakta ve su tahsis planlaması yapılmaktadır. İklim değişikliğinin tarımsal üretim ve gıda arzı üzerindeki etkileri değerlendirilmekte ve tarım sektöründeki riskler en aza indirilmektedir.

Su kirliliğinin önlenmesi ve azaltılması, yer üstü ve yer altı su kaynaklarının kalitesinin korunması, iyileştirilmesi ve miktar bakımından sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasını sağlamak maksadıyla bütüncül havza yönetimi anlayışıyla nehir havza yönetim planları (NHYP) hazırlanmaktadır. Havzadaki tüm su kütlelerinde iyi su durumuna ulaşılması maksadıyla alınması gerekli tüm tedbirler ve maliyetler ortaya konulmaktadır. Detaylı ekonomik analiz ve modelleme çalışmaları yapılarak önceliklendirilen söz konusu tedbirlerin uygulanmasından mesul kurum ve kuruluşlar ve uygulama dönemleri belirlenmektedir. Bahse konu tedbirler Bakanlığımız uhdesindeki “Ulusal Su Bilgi Sistemi” ile takip edilmektedir. Hâlihazırda 12 havzada (Meriç-Ergene, Kuzey Ege, Susurluk, Küçük Menderes, Gediz, Büyük Menderes, Batı Akdeniz, Burdur, Konya, Sakarya, Yeşilirmak ve Akarçay) çalışmalar tamamlanmış olup 7 havzada (Marmara, Antalya, Doğu Akdeniz, Batı Karadeniz, Doğu Karadeniz, Kızılırmak ve Seyhan) devam etmektedir. Kalan havzalara yönelik çalışmalar ise planlanmaktadır.

Manisa ilimiz Gediz ve Kuzey Ege havzaları içinde kalmakta olup Gediz Nehir Havza Yönetim Planı 2019 yılında, Kuzey Ege Nehir Havza Yönetim Planı 2020 yılında onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Bahse konu planlarda su kütlelerinin üzerindeki noktasal, yayılı ve hidromorfolojik bütün baskı ve etkiler belirlenmiş, suyun miktar ve kalite durumları ortaya konulmuş, iyi tarım uygulamaları, su verimliliği vb. konularında tedbirler, maliyetler ve bu tedbirlerden mesul kurumlar belirlenmiştir.

Gediz Havzası Sektörel Su Tahsis Planı 2019 yılında, Kuzey Ege Havzası Sektörel Su Tahsis Planı 2024 yılında tamamlanmıştır. Söz konusu planlar ile; iklim değişikliği sebebiyle oluşabilecek kuraklık risklerine karşı 5 farklı kuraklık senaryosu (normal durum, hafif kurak, orta kurak, şiddetli ve çok şiddetli kurak dönemler) ile geleceğe yönelik (1-6, 12 ve 18 yıllık) havzalardaki çevre, içme suyu, tarım, sanayi, hayvancılık, turizm gibi sektörlerin havza bazındaki su taleplerine uygun olarak su tahsis senaryoları hazırlanmış ve su tahsis planlaması yapılmıştır.

Bununla birlikte Gediz Havzası'ndaki planlar tamamlanmış ve 04.05.2023 tarihli ve 32180 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan “Gediz Havzası Eylem Planı” 2023/10 sayılı

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yürürlüğe girmiştir. Ayrıca, Ergene Havzası Koruma Eylem Planı (HKEP) hk. Başbakanlık Genelgesi 13 Haziran 2013 tarihinde yayımlanmış ve uygulamaları takip edilmektedir.

Kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi ve kuraklıklara karşı hazırlıklı olunması maksadıyla ülkemizdeki 25 nehir havzası için Kuraklık Yönetim Planları hazırlanmıştır.

Kuraklık Yönetim Planları kapsamında su kaynaklarımızın verimli kullanılması ve kuraklıklara karşı hazırlıklı olunmasına yönelik olarak belirlenen tedbirler aşağıda sıralanmaktadır.

- Sulama alanlarının rehabilitasyonu ve modern sulama sistemlerine geçilmesi,
- İçme ve kullanma suyu şebekelerindeki kayıp kaçakların azaltılması,
- Sanayi sektöründe kullanılan suyun geri kazanılması ve temiz üretim tekniklerinin yaygınlaştırılması,
- Alternatif su kaynaklarının belirlenmesi,
- Gözlem ağının geliştirilmesi,
- Kullanılmış suların yeniden kullanımının sağlanması,
- Kuraklığa dayanıklı bitkisel ürünlerin artırılması,
- Kuraklığın ekosistem üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve
- Kuraklık farkındalığının artırılması.

Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı'nın yol göstericiliğinde illerin kendi dinamiklerine ve özel koşullarına uygun olarak "İl Kuraklık Eylem Planı" oluşturulmuştur. İl Eylem Planı kapsamında; Vali başkanlığında ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile oluşturulan İl Kriz Merkezi kararlarıyla olası kuraklık ile ilgili tedbirler alınarak il bazında uygulanmaktadır.

Ayrıca "Kuraklık Tahmini ve Erken Uyarı Sisteminin Kurulması" çalışmalarına başlanmış olup 2027 yılında tamamlanması hedeflenmektedir. Bu sistemle kuraklık öncesinde tarım, içme suyu, turizm, sanayi gibi su kullanan sektörlerle gerekli uyarılar yapılarak kuraklık zararlarının en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

IV. Tarım Orman Şûrası Sonuç Bildirgesi'nde de iklim değişikliği ve kuraklıkla ilgili hedefler yer almaktadır. Sonuç bildirgesinde; iklim değişikliği etkilerine dayanıklı yeni bitki çeşitlerinin ve hayvan ırklarının geliştirilmesi ile kuraklık ve aşırı hava olaylarına karşı erken uyarı ve dijital kuraklık izleme sisteminin kurulması kararları alınmıştır. Bu kararlar, oluşturulacak eylem planı çerçevesinde takip edilecektir.

Gediz Havzası Eylem Planı'nda yer alan tedbirlerin uygulanmasına yönelik ise Bakanlığımız ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ortaklığında "Gediz Havzasında Sürdürülebilir ve Entegre Su Kaynakları Yönetimi Projesi" yürütülmektedir. Proje kapsamında, akıllı sulama ve suyun verimli kullanımı, iyi tarım uygulamaları, tarımsal teraslama gibi konularda eğitimlerin verildiği Uygulamalı Çiftçi Okulları kurulmuştur.

Çiftçilerin sulama suyu ihtiyacının kesintiye uğramaması için; sulama modernizasyon projeleri (basınçlı sistem geçişleri) ve sulama birlikleriyle su tasarrufu ve planlı dağıtım uygulamaları yürütülmekte olup yüzeysel su rejimleri izlenmekte ve yer altı suyu kuyularının kontrollü kullanımı takip edilmektedir.

Kuraklığın etkilerini azaltmak amacıyla ise su kaynaklarının etkin ve sürdürülebilir yönetimi doğrultusunda çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda, baraj ve göletlerdeki su seviyeleri düzenli olarak izlenmekte, sulama sezonu öncesinde, kısıntı senaryoları

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

oluşturulmakta ve ilgili paydaşlarla koordinasyon sağlanarak tarımsal su kullanım planlamaları yapılmaktadır.

Kuraklık dönemlerinde su tahsisleri öncelikli kullanım alanlarına göre yeniden planlanmakta, Valilikler koordinasyonunda ilgili kurumların katılımıyla yapılan Tarımsal Kuraklık İl Kriz Merkezi Toplantılarında alınan kararlar ve DSİ'nin 2025 yılı Su Kısıntı Tedbirleri ilgili kurumlara iletilmektedir.

Manisa il sınırları içerisinde 2020-2024 yılları arasında toplam 16 adet yer altı suni besleme projeleri yapılmıştır. Bu projelerle kış aylarında su kalitesi iyi olan derelerin suları, uygun jeolojik alanlarda yer altına verilerek depolanması sağlanmaktadır. Buna ek olarak 17.02.2021 ve 04.01.2022 tarihlerinde, Gediz Havzası ve alt havzalarında, akifer özelliği gösteren, geçirimli ve yarı geçirimli yapılarda, belirlenen yer altı suyu emniyetli verimin üzerinde fiili tüketim yapıldığı ve yer altı suyu seviye düşümleri arazi ve rasat gözlemleri ile de belirlendiğinden yeni yer altı suyu tahsisine kapatılmıştır. Gediz Havzası'nda 136 adet rasat kuyusunda, gerçek zamanlı yer altı suyu seviye değişimleri ölçülmektedir. Ani seviye değişimleri olduğunda gerekli uyarı ve kısıtlamalara gidilebilecektir.

Aynı zamanda mevcut açık kanal sulama sistemlerinin modernizasyonu kapsamında, bu sistemlerin kapalı borulu sulama şebekelerine dönüştürülmesi ve sayaçlı su dağıtım uygulamalarının hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar ivedilikle sürdürülmektedir. Söz konusu dönüşüm ile suyun iletim ve dağıtımındaki kayıp ve kaçak oranlarının azaltılması, sulama verimliliğinin artırılması ve su kaynaklarının sürdürülebilir şekilde yönetilmesi hedeflenmektedir.

DSİ tarafından "İzmir-Manisa İl ve İlçe Merkezleri İçme Suyu Temini Master Plan Raporu Yapımı" kapsamında Manisa il merkezinin yıllara sarıh içme suyu ihtiyacını gösteren ve söz konusu ihtiyaçların nasıl karşılanacağına yönelik arz-talep grafiği hazırlanmıştır.

Bu planlamaya göre, Manisa il merkezine yerüstü kaynağı olarak Akçapınar Barajı ve Çıkrıkçı Derivasyonu sistemi ile yılda 10,63 hm³ içme suyu temini öngörülmüş olup aynı sistemden Turgutlu ilçe merkezine de yılda 6,37 hm³ su verilmesiyle toplamda 17 hm³/yıl içme suyu arzı sağlanacaktır.

Çıkrıkçı Barajı'nın planlama çalışmaları 2023 yılında tamamlanmış olup bu tesis Akçapınar Barajı havzasına 2.860 metre uzunluğunda, 3.500 mm çapında tünel vasıtasıyla yılda 8,95 hm³ su aktaracaktır.

Akçapınar Barajı'nın planlama çalışmaları devam etmekte olup 2026 yılı içerisinde tamamlanması hedeflenmektedir.

Ayrıca İzmir il merkezi için yapılan projeksiyon çalışmalarına göre Başlamış Barajı (35,65 hm³), Çamlı Barajı (6,00 hm³), Bostanlı Barajı (2,33 hm³), Düvertepe Barajı (72,23 hm³) ve Kaynaklar Regülatörü'nün (3,14 hm³) 2050 yılına kadar devreye girmesi planlanmaktadır. Bu sayede İzmir il merkezinin 2050 yılına kadar içme ve kullanma suyu ihtiyacı karşılanacaktır.